

REPORTATGE

Emprenedors literaris

Ulldecona M.P.

Qualsevol mena de projecte naix d'un interès, d'una passió i d'una voluntat. Especialment els projectes culturals, que no busquen el benefici propi sinó la divulgació del coneixement. El projecte Territori i Cultures, nascut a Ulldecona de la mà de Josep Lluís (Ulldecona 1951) i Pau Millan (Ulldecona 1989), aglutina aquestes característiques: d'una banda, la passió per la cultura, la literatura, el patrimoni i la història i, de l'altra, la pretensió de divulgar i donar a conèixer el patrimoni.

El projecte va oficialitzar-se com a Societat Limitada el juny de l'any passat, amb pare i fill com a fundadors. La característica principal és la seua transversalitat. Així, l'any passat el primer projecte de la iniciativa va ser l'elaboració i embotellament de vins d'Ulldecona.

"A Ulldecona es feia vi des de principis del segle II o III", explica Josep Lluís Millan. "A la nostra família tenim documentat que fa més de 300 anys els nostres avantpassats ja elaboraven vi. Fins als anys 90, probablement totes les cases d'Ulldecona podien dir el mateix". Així, la família va embotellar i vendre la collita del 2016, sota la marca Lluís Millan i de varietats macabeu i garnatxa i ull de llebre. El vi es pot localitzar i adquirir a Ulldecona i ja l'estan introduint a Barcelona. Els vins han estat elaborats d'una forma tradicional i ecològica.

Naix a Ulldecona una nova editorial per a divulgar patrimoni i història

"Al nostre territori hi han passat moltes cultures i això ha produït un patrimoni i unes actuacions sobre el mateix territori. Tots els que hi han passat també hi han produït, i el vi està documentat des de fa 2.000 anys", detalla Millan.

Precisament, la petjada de les diferents cultures que han passat pel territori és un dels punts de més interès d'aquest projecte empresarial. **"Volem investigar a nivell arqueològic, de patrimoni, de cultura, d'immigració... de totes les èpoques. I el més important: divulgar-ho",** exposen.

El segon projecte d'aquesta iniciativa

ha sigut enguany la creació oficial de l'editorial Pere Galés, que el 2013 i 2016 ja va publicar dos reculls de poesia de Pau Millan, *Gràcies per tot*, *esclaus* i *Diàlegs sense tu*. Ara, el jove poeta acaba de publicar *La cendra nostàlgica*, el seu tercer volum de poesia, tot i que, afirma, algun dia escriurà també una novel·la.

El nom de l'editorial, Pere Galés, es deu a la voluntat de reivindicar un personatge silenciats. Va ser un savi protestant del segle XVI nascut a Ulldecona i mort a les presons de la Inquisició a Saragossa, després de ser professor per tot Europa. **"És**

un home molt destacat del protestantisme i està molt oblidat. Dedicant-li el nom a l'editorial, hem volgut reivindicar les veus silenciades que tenim al llarg de la història", detallen.

La tercera branca del projecte Territori i Cultures és donar suport als joves creadors. A través de l'editorial es volen iniciar diverses col·leccions de poesia, de personatges oblidats i de patrimoni i història. **"Els treballs de recerca de batxillerat que elaboren els nois als instituts a vegades són de temes poc estudiats i coneguts i hem vist que al territori hi ha persones que fan**

coses molt interessants. També ens agradaria fer una col·lecció de treballs de recerca, per exemple", precisen.

Pare i fill són dos persones amb evident sensibilitat per la cultura i el patrimoni. Pau és historiador i ha publicat tres reculls de poesia. Lluís Millan, tiet de Josep Lluís, també va ser un gran divulgador de la història de la mar de la Ràpita. La família ha estat molt vinculada a l'activitat del municipi. Josep Lluís en va ser alcalde i també va publicar la història del club de futbol el 1980. Josep Maria Millan, pare de Josep Lluís, també va ser alcalde i president de l'Orfeó, entre altres. **"Estava fent un llibre sobre l'Ulldecona del segle XX, però va morir el 1994 i no el va acabar, tot i que ja estava molt avançat. És un llibre que també ens agradaria molt publicar-lo",** detalla Josep Lluís. Un altre volum que podria veure la llum relativament aviat, si les converses amb la família de l'autor arriben a bon port, és la reedició d'un llibre publicat als anys 40 sobre la Guerra Civil.

En definitiva, tal com expliquen els fundadors, l'esperit d'aquest projecte tan particular no és pas l'ànim de lucre **"sinó fomentar l'hàbit de llegir i aportar temes interessants i desconeguts",** exposen. **"La cultura no es pot deixar de banda, és un element alliberador importantíssim. No venim a fer la competència a ningú. Al contrari: venim a aportar".**